

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИФРОВІЗАЦІЯ, ЦИФРОВА ОСВІТА ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ: ДОСВІД ЄС ДЛЯ УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	Міжнародні економічні відносини
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	2-й семестр, 3-4 чверті
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	3 год/тиждень (3 чверть) / 3 год/тиждень (4 чверть)
лекції	1 години (3 чверть) / 1 години (4 чверть)
практичні	2 години (3 чверть) / 2 години (4 чверть)
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Економічної теорії та міжнародних економічних відносин

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7250>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Цифровізація, цифрова освіта та міграційні процеси: досвід ЄС для України»

Інформація про викладача:

Смесова Вікторія Леонідівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин

Персональна сторінка:

<https://etop.nmu.org.ua/ua/teachers/Smiesova/index.php>

E-mail: Smiesova.V.L@nmu.one

«Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them».

«Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність».

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Цифровізація, цифрова освіта та міграційні процеси: досвід ЄС для України» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу спеціальної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини спеціалізації С1.02 Міжнародні економічні відносини на першому році навчання. Вона забезпечує загальний і професійний розвиток здобувача та спрямована на отримання поглиблених знань з особливостей процесу цифровізації економіки та суспільства у країнах Європейського Союзу, забезпечення захисту даних і кібербезпеки, міграційних процесів у країнах ЄС та міграційної політики, спрямованої на подолання сучасних викликів в сфері міграції, цифрової освіти та найкращих практик цифровізації освіти в Європі.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у здобувачів системи знань і компетентностей щодо особливостей процесу цифровізації економіки та суспільства в країнах Європейського Союзу відповідно до сучасних тенденцій та викликів світового господарства, механізмів захисту даних і забезпечення кібербезпеки, проблем впровадження сучасних інформаційних технологій в Європі; розуміння особливостей міграційної політики країн ЄС, основних міграційних потоків, наслідків та викликів сучасної міграційної кризи, механізмів їх подолання; ознайомлення з політиками і заходами країн ЄС у сфері цифрової освіти, новими технологіями у навчальному процесі, викликами інтеграції нових технологій у традиційні освітні моделі.

Основні завдання вивчення дисципліни «Цифровізація, цифрова освіта та міграційні процеси: досвід ЄС для України»:

– вивчити політику цифровізації суспільства у країнах ЄС, обґрунтувати шляхи цифрових змін у промисловості, економіці, освіті країн Європи, сформуванню знання про інноваційні програми цифровізації в ЄС та їх основні напрями, генерувати знання та ідеї в сфері цифровізації суспільства в ЄС в інші країни, у т.ч. в Україну, надати знання широкій громадськості у цій сфері;

– засвоїти систему стратегічних підходів ЄС до захисту прав людини в процесі цифровізації, збереження і розповсюдження баз даних, наданні цифрових державних послуг, дотриманні прав мігрантів, у т.ч. в процесі цифровізації, врегулюванні конфлікту інтересів держави та мігрантів як основи національної безпеки країн ЄС та вирішення проблем міграції в Україні та країнах Європи;

– сформуванню у здобувачів вміння аналізувати міграційну політику ЄС у глобальному контексті з фокусом на її сильних сторонах, європейську стратегію

подолання викликів вимушеної міграції населення, сучасні виклики міграції у зв'язку з війною в Україні та реформи міграційної політики з метою поширення практичних рішень міграційних проблем країнами Європи у світі;

– сформуванню та цілісному уявленню про ключові аспекти стратегії цифрового навчання в Європі та його значення для прогресивного розвитку ЄС, обґрунтувати рамки цифрових навичок для трудових ресурсів країн ЄС, можливості для працевлаштування, що відкриваються завдяки цифровій освіті, у т.ч. для мігрантів, інших інклюзивних категорій, можливості для викладачів і студентів усіх цільових аудиторій, представників компаній, державного сектору, політиків, ЗМІ в сфері вдосконалення навчання, викладання та досліджень через підвищення обізнаності щодо стратегій цифрової освіти ЄС, налагодження відкритого діалогу ЄС з широкою громадськістю України та інших країн.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні, а саме:

- Знати і розуміти сутність, цілі та завдання Європейської стратегії даних., її вплив на економіку цифрових даних в ЄС, ключові ініціативи і заходи Європейської стратегії даних, механізми забезпечення захисту даних в процесі цифрової трансформації суспільства у країнах ЄС;
- Виявляти виклики, що стоять перед країнами ЄС у забезпеченні кібербезпеки, інфраструктуру даних у Європейській стратегії даних, ознайомитися з ключовими проєктами ЄС з забезпечення кібербезпеки та механізмами захисту даних, запровадженими на рівні ЄС;
- Знати та виявляти сучасні тенденції формування міграційних потоків в Європейському Союзі, основні види та форми, суб'єкти та учасники міграційного процесу в ЄС, основні міграційні потоки в країни ЄС та напрями їх руху.
- Розуміти закономірності та напрями розвитку міграційної політики країн Європейського Союзу, міжнародні стандарти міграції, основні етапи, напрями, механізми та інструменти міграційної політики Європейського Союзу, реформи у міграційній політиці ЄС на сучасному етапі розвитку, вплив вимушеної міграції з України на національну безпеку Європи та міграційну політику країн ЄС;
- Знати і вміти виявляти особливості цифрової трансформації освіти в ЄС, сучасні політики ЄС у сфері цифрової освіти, цілі та стратегії цифрової освіти в ЄС, ключові ініціативи та програми підтримки цифрової освіти.
- Вміти аналізувати основні європейські технології у цифровій освіті, інновації та виклики у цифровій освіті, роль штучного інтелекту та великих даних у цифровій освіті, виклики інтеграції технологій у традиційні освітні моделі.
- Ідентифікувати основні види та виявляти найкращі політики ЄС щодо забезпечення інклюзії в цифровій освіті, інструменти та платформи для забезпечення доступності освіти.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

1 підмодуль: Парадигма цифрової трансформації у країнах Європейського Союзу у світлі Європейської стратегії даних..

Тема 1. Європейська стратегія даних: цілі та вплив на цифрову трансформацію ЄС.

- 1.1. Основні цілі та завдання Європейської стратегії даних.
- 1.2. Вплив Європейської стратегії даних на економіку цифрових даних в ЄС.
- 1.3. Ключові ініціативи і заходи Європейської стратегії даних.
- 1.4. Сприяння Європейської стратегії даних процесам інтеграції та співпраці між державним і приватними секторами.
- 1.5. Механізми забезпечення захисту даних в процесі цифрової трансформації суспільства у країнах ЄС.
- 1.6. Вплив Європейської стратегії даних на конкурентоспроможність європейських компаній на глобальному ринку.

Тема 2. Роль штучного інтелекту та машинного навчання у цифровій трансформації Європи.

- 2.1. Механізм інтеграції штучного інтелекту (ШІ) в Європейську стратегію даних.
- 2.2. Сфери економіки ЄС, що найбільше виграють від впровадження ШІ.
- 2.3. Ризики та можливості, пов'язані з використанням ШІ у рамках цифрової трансформації.
- 2.4. Регуляторні акти, що регулюють використання ШІ в ЄС.
- 2.5. Етичне використання ШІ: досвід ЄС.

Тема 3. Інфраструктура даних та кібербезпека в ЄС: виклики та рішення.

- 3.1. Роль інфраструктури даних у цифровій трансформації ЄС.
- 3.2. Виклики, що стоять перед країнами ЄС у забезпеченні кібербезпеки.
- 3.3. Висвітлення інфраструктури даних у Європейській стратегії даних.
- 3.4. Ключові проекти ЄС з забезпечення кібербезпеки.
- 3.5. Механізми захисту даних, запроваджені на рівні ЄС.

Тема 4. Цифрові права та етика в епоху Європейської стратегії даних.

- 4.1. Цифрові права громадян та їх забезпечення в рамках Європейської стратегії даних.
- 4.2. Етичні питання, що виникають у зв'язку з використанням даних у цифровій економіці.
- 4.3. Механізми забезпечення справедливості, прозорості та підзвітності у використанні даних: практики ЄС.
- 4.4. Методи захисту персональних даних, що використовуються в ЄС.

4.5. Вплив впровадження ШІ на етичні стандарти у використанні даних.

Тема 5. Цифрова трансформація в економіці та суспільстві ЄС: стратегії та результати.

5.1. Вплив цифрової трансформації на економіку країн ЄС.

5.2. Цифрова трансформація та її вплив на ринок праці і зайнятість.

5.3. Роль цифрових технологій у сприянні сталому розвитку та соціальній інклюзії в ЄС.

2 підмодуль: Міграційна політика ЄС як основа стабільності та забезпечення національної безпеки країн-учасниць

Тема 1. Сучасні тенденції формування міграційних потоків в Європейському Союзі

1.1. Міграція в Європейському Союзі: основні види та форми, суб'єкти та учасники.

1.2. Сучасний стан міграційного процесу в Європейському Союзі.

1.3. Основні міграційні потоки в країни ЄС та напрями їх руху. Міграційна криза в Європейському Союзі.

1.4. Міграційний потік із України до країн ЄС

Тема 2. Особливості міграційної політики країн Європейського Союзу

2.1. Міжнародні стандарти міграції як основа реалізації міграційної політики ЄС.

2.2. Основні етапи, напрями, механізми та інструменти міграційної політики Європейського Союзу.

2.3. Реформи у міграційній політиці ЄС на сучасному етапі розвитку. Візова інформаційна система та Європейська система авторизації і інформації про подорожі (ETIAS).

2.4. Вплив вимушеної міграції з України на національну безпеку Європи та міграційну політику країн ЄС

Тема 3. Наслідки реалізації міграційної політики ЄС для глобального розвитку та національної безпеки

3.1. Негативні наслідки та виклики сучасної міграційної політики Європейського Союзу щодо забезпечення національної безпеки. Трансформація міграційної політики західноєвропейських країн в умовах розширення ЄС.

3.2. Вплив міграційної політики ЄС на ринок праці у країнах походження мігрантів та у країнах Європи.

3.3. Боротьба з нелегальною міграцією в ЄС в сучасних умовах.

3.4. Тимчасовий захист для українців в ЄС.

Тема 4. Суперечливість координаційних механізмів і результатів

реалізації міграційної політики країн Європейського Союзу

- 4.1. Методи координації імміграційної політики Європейського Співтовариства та їх суперечності. Міграційний розкол ЄС.
- 4.2. Зміни в міграційній політиці Європейського Союзу (2015-2024 рр.).
- 4.3. Суперечності, що виникають в процесі реалізації міграційної політики ЄС та потребують коригування.
- 4.4. Міграційна політика в ЄС та Україна.

Тема 5. Шляхи підвищення ефективності міграційної політики в Європейському Союзі

- 5.1. Міжнародне співробітництво як інструмент управління міграцією в ЄС.
- 5.2. Основні шляхи підвищення ефективності політики міграції в Європейському Союзі.
- 5.3. Новий пакт про міграцію та притулок ЄС (2024 р.): переваги та обмеження.
- 5.4. Сприяння міграції висококваліфікованої робочої сили до країн Європейського Союзу на сучасному етапі.

3 підмодуль: Цифрова освіта в країнах ЄС: досвід, нові можливості і ризики для України.

Тема 11. Цифрова трансформація освіти в ЄС: загальний огляд.

- 11.1. Сучасні політики ЄС у сфері цифрової освіти.
- 11.2. Цілі та стратегії цифрової освіти в ЄС.
- 11.3. Ключові ініціативи та програми підтримки цифрової освіти.

Тема 12. Технології у цифровій освіті: інновації та виклики.

- 12.1. Впровадження нових технологій у навчальні процеси.
  - 12.2. Роль штучного інтелекту та великих даних у цифровій освіті.
  - 12.3. Виклики інтеграції технологій у традиційні освітні моделі.
- Тема 13. Інклюзія та доступність у цифровій освіті в країнах ЄС.
- 13.1. Політики ЄС щодо забезпечення інклюзії в цифровій освіті.
  - 13.2. Інструменти та платформи для забезпечення доступності освіти.
  - 13.3. Найуспішніші практики доступності цифрової освіти у країнах ЄС.

Тема 14: Цифрова грамотність: нові стандарти та підходи в ЄС.

- 14.1. Оцінка рівня цифрової грамотності у країнах ЄС.
- 14.2. Підходи до формування цифрових навичок у школах та університетах.
- 14.3. Можливості для професійного розвитку викладачів у сфері цифрової освіти.

Тема 15. Вплив цифрової освіти на соціально-економічний розвиток країн ЄС.

- 15.1. Вплив цифрових навичок на ринок праці.
- 15.2. Роль цифрової освіти у підвищенні конкурентоспроможності країн.
- 15.3. Взаємозв'язок між цифровою освітою та інноваціями.

Практичні заняття

Тема 1. Європейська стратегія даних: цілі та вплив на цифрову трансформацію ЄС.

Тема 2. Роль штучного інтелекту та машинного навчання у цифровій трансформації Європи.

Тема 3. Інфраструктура даних та кібербезпека в ЄС: виклики та рішення.

Тема 4. Цифрові права та етика в епоху Європейської стратегії даних.

Тема 5. Цифрова трансформація в економіці та суспільстві ЄС: стратегії та результати.

Тема 6. Сучасні тенденції формування міграційних потоків в Європейському Союзі.

Тема 7. Особливості міграційної політики країн Європейського Союзу.

Тема 8. Наслідки реалізації міграційної політики ЄС для глобального розвитку та національної безпеки.

Тема 9. Суперечливість координаційних механізмів і результатів реалізації міграційної політики країн Європейського Союзу.

Тема 10. Шляхи підвищення ефективності міграційної політики в Європейському Союзі.

Тема 11. Цифрова трансформація освіти в ЄС: загальний огляд.

Тема 12. Технології у цифровій освіті: інновації та виклики.

Тема 13. Інклюзія та доступність у цифровій освіті в країнах ЄС.

Тема 14: Цифрова грамотність: нові стандарти та підходи в ЄС.

Тема 15. Вплив цифрової освіти на соціально-економічний розвиток країн ЄС.

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 1 год. лекційних занять, 2 год. практичних занять, решту матеріалу здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувачів за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за одну контрольну роботу (максимально оцінюється у 20 балів), оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять по 5 балів, максимальна здобувач може отримати 40 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи (виконання комплексного розрахункового практичного завдання за темами 20 балів). Отримані бали за контрольні роботи, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання	Визначення сумарного результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів та/або бажає поліпшити оцінку – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 20 тестів (вірна відповідь 1,5 бал) та 1 питання теоретичного спрямування (35

	балів за умови повного розкриття тематичного спрямування), 1 розрахункове завдання (35 балів за умови виконання усіх розрахункових дій). Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, опитування, робота в мікрогрупах, вирішення кейсів, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення задач і тестів. Максимально оцінюються у 40 балів (8 завдань × 5 балів/завдання).
Самостійна робота	Кожен здобувач/ка повинен/на підготувати відповіді на завдання, які необхідно захистити на практичних заняттях. Кожне завдання оцінюється по 5 балів. Максимально оцінюється в 20 балів (4 завдання× 5 балів).
Контрольні заходи	Одна контрольна робота максимально оцінюється у 20 балів. За дві контрольні роботи здобувач/ка може отримати максимально 40 балів.

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*:

Проведення практичних занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Практичні заняття включають проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування поточних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Кожне практичне завдання оцінюється за такими складовими: тестові завдання або виконання поточних розрахункових завдань, або участь у дискусіях.

Тестові завдання складаються з 5 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів.

Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 2,5 бали.

Виконання розрахункових завдань. За умови вірного вирішення розрахункового поточного завдання здобувач отримує 5 балів.

Участь у дискусіях оцінюється в 2,5 бали.

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист виконаних завдань на практичних заняттях, де:

5 балів – студент/ка демонструє повне розуміння теми; може точно відповісти на всі запитання одногрупників щодо даної теми; ділиться думками з іншими учасниками групи; говорить чітко впродовж 95-100% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії, використовує нові слова для більшості слухачів; уважно слухає одногрупників, детально відповідає на всі питання форми оцінювання і завжди дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

4 бали – студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на більшість

запитань одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло впродовж 80-90% всього часу, використовує закінчення речення і не використовує слова помилково; застосовує відповідну лексику для аудиторії, розширює словниковий запас аудиторії; слухає одногрупників, відповідає майже всі питання форми оцінювання та інколи дає оцінки на основі презентації, а не інших факторів;

3 бали - студент/ка демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, інколи ставить уточнюючі питання;

2 бали – студент/ка не демонструє розуміння теми; відповідає на деякі запитання одногрупників щодо даної теми; говорить зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує деякі терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить;

1 бал - студент/ка демонструє розуміння теми, однак, не відповідає на жодні запитання одногрупників щодо даної теми; говорить не зрозуміло, використовує закінчення речення, але невірно трактує терміни, використовує слова помилково; слухає одногрупників, уточнюючі питання не ставить.

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 10 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 1 бал, ситуаційну задачу, правильне вирішення якої оцінюється у 5 балів, п'яти завдань «правильно/неправильно», де правильна відповідь оцінюється по 1 балу, де:

5 балів – високий рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

4 бали – середній рівень викладення текстової відповіді, що відповідає предмету поставленого питання, зроблено власний висновок щодо проблематики поставленого запитання; відсутність помилок в граматиці та/або орфографії;

3 бали – наявність текстової відповіді, яка відповідає предмету поставленого питання, однак власна думка не висловлена, містить граматичні та орфографічні помилки;

2 бали - наявність текстової відповіді, яка не в повній мірі відповідає предмету поставленого питання, виявлення запозиченого матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає предмету поставленого питання, виявлення списаного матеріалу з мережі Інтернет та/або з інших джерел, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

Контрольні роботи, самостійна робота та робота на практичних заняттях оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Цифровізація, цифрова освіта та міграційні процеси: досвід ЄС для України».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини

хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються на лекційних заняттях:

I група методів:

- традиційні (лекція, розповідь-пояснення, бесіда, дискусія)
- наочні (мультимедійні презентації, інформаційні відеоролики, схеми, графіки у двомірній площині, економіко-математичні моделі, ілюстрації);

II група методів:

- загальнонаукові: наукова абстракція, аналіз і синтез, індукція та дедукція, системний аналіз, узагальнення, класифікації;
- специфічні (графічний аналіз, економіко-математичне моделювання, граничний аналіз, функціональний аналіз, методи статистики і динаміки, рівноважний підхід);

III група методів:

- навчально-пізнавальні (ведення конспекту, словників, реферування, огляд наукових статей і навчально-методичних матеріалів, анотація, проблемні ситуації);
- інші методи (дистанційна лекція, використання лекційних матеріалів і презентацій з сайту дистанційної освіти, Інтернет-ресурсів)

Методи навчання, які використовуються на практичних заняттях:

- дискусія з проблемних питань, опитування за матеріалами лекцій та практичних занять, доповіді;
- використання кейсів (вирішення ситуаційних завдань, аналіз та вирішення проблем економічної кон'юнктури, розв'язання ситуаційних задач);

- контрольні методи (написання есе, відкриті питання, тестування, розв'язання задач, завдання «правильно/неправильно», самокорекції, взаємокорекції відповідей)
- метод мозкового штурму;
- робота в мікрогрупах;
- наочні (мультимедійні презентації, інформаційні відеоролики, схеми, таблиці, графіки у двомірній площині, економіко-математичні моделі, ілюстрації);
- навчально-пізнавальні (ведення словнику, реферування, огляд та аналіз наукових статей, монографій, навчально-методичних матеріалів, анотація, проблемні ситуації);
- інші методи (дистанційна лекція, використання лекційних матеріалів і презентацій з сайту дистанційної освіти, Інтернет-ресурсів)
- стимуляційні методи (усне схвалення, заохочення додатковими балами за успіхи, формування змагальності та).

Методи навчання, які використовуються при самостійній роботі: самостійне виконання завдань під керівництвом викладача, розв'язання ситуаційних задач, усне опитування, мультимедійні презентації, інформаційні відеоролики, самостійне складання тестів, домашні завдання.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Strelchenko I.I., Smiesova V.L., Arakelova I.O. (2024) Analysing forced migration's impact on ukraine's economic sustainability. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 5, 210–216.
2. Matviychuk A., Strelchenko I., Vashchaiev S. and Velykoivanenko H. (2019). Simulation of the crisis contagion process between countries with different levels of socio-economic development. URL: https://ceur-ws.org/Vol-2393/paper_423.pdf.
3. Малиновська О.А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія. К. : НІСД, 2018. 472 с.
4. European Commission. (2024). European data strategy. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en#documents.
5. European Commission. (2024). Regulation on harmonised rules on fair access to and use of data (Data Act). URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en#documents.
- 6 European Commission. (2022). Overview of the common European data spaces. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en#documents.
7. European Commission. (2020). Data governance and data policies at the European Commission URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en#documents.

policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en#documents.

8. Харитонов Р.Ф., Шишименко О.І. Міжнародно-правовий захист прав мігрантів у ЄС: сучасний стан. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2022.4.3.15>.

9. Богданов О.О., Смесова В.Л. Цифровізація бізнесу США, європейських країн та Японії як основа розвитку світових ринків товарів та послуг. *Бізнес-Інформ*. 2025. № 2. С. 143–155. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-2-143-155>.

10. Чернега О.Б., Яковенко Ю.В. Міграційна політика ЄС: тенденції формування міграційних потоків та механізми вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2020. Вип. 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-12>.

11. Геращенко С.О., Кобцева А.В., Смесова В.Л., Шагоян С.М. Перспективи інтеграції України в енергетичний ринок Євросоюзу. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2025. №2. С. 60–67. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/90.060>.

12. Бессонова А.В., Безугла Л.С., Смесова В.Л. Цифрові стратегії для підвищення конкурентоспроможності закладів гостинності. *Причорноморські економічні студії*. 2024. №89. С. 224-230. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.89-39>

13. Shubham P. (2016) European Migrant Crisis: Financial Burden or Economic Opportunity? *Social Impact Research Experience (SIRE)*. 43. URL: <http://repository.upenn.edu/sire/43>.

14. Сокурєнко В.А., Хрякова Н.О. Міграційна політика ЄС: сучасні парадигми. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2021. Випуск 63. С. 239–244. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/08/44.pdf>.

15. Смесова В.Л., Реутова В.І. Діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2025. №2. С. 19-29. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/90.019>.

16. European Commission. (2024). European data strategy. URL https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en.

17. Enrico Letta (2024). The future of European competitiveness. URL: https://commission.europa.eu/document/download/97e481fd-2dc3-412d-be4c-f152a8232961_en.

18. Mario Draghi. (2024). EU competitiveness: Looking ahead. URL: https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en.

18. Strategic agenda 2024-2029. (2024). URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/european-council/strategic-agenda-2024-2029/>

19. A Europe fit for the digital age. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en/

20. Digital Education Action Plan (2021-2027). URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>

21. Digital education initiatives (2024). URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/about-digital-education>.
22. Overview of the Digital Education Action Plan 2021-2027. URL: <https://hub.teachingandlearning.ie/wp-content/uploads/2021/06/NF-2021-DEAP-Insight-web-ready-with-doi.pdf>.

Додаткова література:

1. Eurorean Commissssion. Pact on Migration and Asylum. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en.
2. Eurorean Commissssion. Agencies. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/agencies_en.
3. Digital Education Vision for the European Schools system (DEVES). (2019). URL: <https://www.eursc.eu/BasicTexts/2018-12-D-7-en-4.pdf>.
5. Агентство Європейського Союзу з питань надання притулку. *Звіт про ситуацію у сфері надання притулку*, 2023: Підсумковий звіт. 2023. URL: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-07/2023_Asylum_Report_Executive_Summary_UK_1.pdf.
6. Димов К.Б. Реформування міграційного законодавства ЄС: міжнародно-правовий аналіз ключових аспектів Нового пакту щодо міграції та притулку. *Академічні візії*. 2024. Вип. 27. DOI:<https://doi.org/10.5281/zenodo.10889995>.
7. What is the EU Pact on Migration and Asylum? URL:<https://www.rescue.org/eu/article/what-eu-pact-migration-and-asylum>.
8. Курилюк Ю.Б., Родіонова Н.Л. Проблеми та перспективи міграційної політики ЄС. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-34>.
9. Migrant Integration Policy index. URL: <http://www.mipex.eu/methodology>.
10. Костенко В. Механізм спільної міграційної політики ЄС: еволюція та складові. *Науково-теоретичний альманах «Грані»*. 2023. 26(4). С. 36–44. URL: <https://doi.org/10.15421/172372>.

Інформаційні ресурси:

1. Date. World bank. URL: <https://data.worldbank.org/>
2. Date. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Data>.
3. Date. International Trade Centre. URL: <https://intracen.org/resources/trade-statistics>.
4. Documents and resources. World Trade Organization. URL: https://www.wto.org/english/res_e/res_e.htm
5. Eurorean Commissssion. Agencies. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/agencies_en.
6. United Nations. URL: <https://www.un.org/en/>.
7. World Trade Organization. URL: <http://www.wto.org>.
8. Organisation for Economic Cooperation and Development URL: <http://www.oecd.org>.
9. Statistics. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). URL: <https://unctad.org/statistics>.

10. U.S. Department of Agriculture. URL: www.fas.usda.gov.
11. United Nations Statistics Division. URL: <http://unstats.un.org>.
12. UNHCR. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>.
13. Atlas of Migration - Solidarity Ukraine (AoM 2023). 2023. URL: https://migration-demography-tools.jrc.ec.europa.eu/atlas-migration/AoM_stories/AoM_SOL?selection=EU27_2020#SOL_01
14. Statistics on migration to Europe. URL: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_en.
15. Eurostat. Databrowser. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00177/default/table?lang=en>.
16. Державна служба статистики України. Статистична інформація. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
17. World Population Review. URL: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/immigration-by-country>.